Motion

1978/79: 1047

av Kerstin Nilsson
om lokalisering till Övertorneå kommun av ett reaktiverings- och turistcentrum

Sedan 1976 har vissa undersökningar vidtagits för att utröna förutsättningar för lokalisering av ett reaktiviteringscenter–turistcenter till Övertorneå kommun. Tanken är att anläggningen främst vintertid skulle utgöra reaktiveringscenter och sommartid även fungera som turistcenter. Människors behov av reaktivering är störst under vintermånaderna och minst under sommaren, varför centret kunde tjäna dubbelt syfte såsom reaktiverings- och turistcenter.

Behovet av reaktiveringscentra liksom nödvändigheten av att bygga turistanläggningar i stort har påvisats även av bl. a. statliga utredningar. Redan 1973 konstaterade kommittén för planering av turistanläggningar och friluftsområden i sitt betänkande att ett avsevärt tillskott av relativt billiga, men kvalitativt tillfredsställande boendeanläggningar erfordras. Enligt turistkommittén skulle målet för en statlig ekonomisk satsning vara att en bred allmänhet kan utnyttja anläggningarna. Kommittén fann vidare att 23 lämpliga områden i landet måste byggas ut så att de passar den breda publikens krav på semestermöjligheter.

När det gäller reaktiveringsanläggningar har frågan varit föremål för särskild utredning av socialdepartementets sjukvårdsdelegation. I arbetsgruppens rapport (juni 1976) räknar man upp en rad personkategorier, som är i behov av reaktivering på en ny typ av anläggningar "utanför den nuvarande sjukvårdsorganisationens ram och med begränsade medicinska resurser, till vilken söker sig eller remitteras antingen personer som har någon form av sjukdom i vardande, vilken genom vård och aktiviteter som erbjuds vid anläggningen kan uppskjutas, mildras eller elimineras, eller personer som genomgått någon form av sjukdom och behöver återhämta sig på motsvarande sätt, rehabiliteras eller rekonditioneras".

Syftet med vistelsen på reaktiveringsanläggning skulle således vara att genom behandling, främst sjukgymnastik, och reaktiverande åtgärder förbättra hälsotillståndet och att tillägna sig kunskap om den egna sjukdomen och lämpliga träningsprogram, så att personen själv blir i stånd att fortsätta behandlingen efter vistelsen i reaktiveringsanläggning.

Som exempel på reaktiveringsanläggning nämner rapport särskilt Peurunka i Finland.

Initiativet till ett reaktiverings- och turistcenter i Övertorneå kom ursprungligen från fackligt håll och främst med hänvisning till behovet av sysselsättningsskapande åtgärder.

I början av 1976 anordnades ett första informationssammanträde, där länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens läns landsting, arbetsmarknadsverket och militära myndigheter var representerade. I föredragningen skisserade arkitekt H. A. Holst en anläggning om 800 bäddar, ett antal som sedermera reducerats. Vid ett offentligt informationsmöte senare var de fem riksdagspartierna representerade. Riksdagsledamöterna fann att idéns bärkraft skulle prövas.

I syfte att få rekreations- och turistcentret realiserat har Övertorneå kommun företagit uppvaktning i social- och industridepartementen. Att man gjort uppvaktningar i två departement beror på att vi har olika (statliga) huvudmän för reaktiveringsverksamhet och turism.

Övertorneå kommun ligger i hjärtat av Tornedalen. Det är en gränsbygd, som under industrins uppbyggnadsskede inte kunde komma i fråga för industrilokalisering på grund av militära och andra hänsyn. Sedermera har det visat sig vara svårt att i Övertorneå etablera industri. Sysselsättningen i befintliga näringar, jordbruk och skogsbruk, har starkt minskat med ty åtföljande avflyttning främst av ungdom. Övertorneå kommun har i många år haft den procentuellt största folkminskningen. Kommunen är därför i en prekär situation. För arbetslösheten noteras procentuellt de högsta siffrorna. Det är därför angeläget att sysselsättning även för kvinnor omgående skapas.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer jag

att riksdagen hos regeringen anhåller om utredning och förslag om reaktiverings- och turistcenter i Övertorneå kommun.

Stockholm den 23 januari 1979

KERSTIN NILSSON (s)